

Altijd
de kop
erbij houden

Algarve

PARTYEN OP STRAAT

Duizend-en-een-nacht
aan de Algarve

Met de
BENENWAGEN
over de
ROTS
van het verdriet

EN DE OOIEVAARS KLEPPEREN
ER OP LOS

KLEURRIJK
WINKELN

Voor op de
champagneffes

OPTISCH GEMANIPULEERDE
VISSEN

MET
UITNEEMBARE
KAART

Algarve

Uitgeverij ANWB

Inhoud

Het belangrijkste eerst

Dit is de Algarve

De Algarve in cijfers

Eten en drinken

Het kompas van de Algarve

15 manieren om je onder te dompelen in de Algarve

Rots-Algarve

Sagres

Slaapplaats van de goden – **Cabo de São Vicente**

Lagos

Heerlijk juwelenkistje – **de Antoniuskerk in Lagos**

Met de boot de blauwe grotten in – **Ponta da Piedade**

Alvor

Portimão

4 Hoe vis in een blikje komt – **Museu de Portimão**

Carvoeiro

Armação de Pêra

Albufeira

5 De hipste uitgaansstraat – **de Strip**

Het westelijke heuvelland

Aljezur

Caldas de Monchique

Monchique

Silves

6 Een Moorse prinses op het spoor – **de oude stad van Silves**

Alte

7 Op de intergalactische landingsbaan – **Rocha da Pena**

Rond de hoofdstad Faro

Faro

8 Duizend jaar geschiedenis – **het kerkplein van Faro**

Loulé

9 Een Arabische droom – **de markthal van Loulé**

São Brás de Alportel

10 De beste kurk ter wereld – **São Brás de Alportel**

Estói

11 Romeins luxelevens – **Milreu**

Zand-Algarve

Olhão

Moncarapacho

12 Vogelparadijs en Portugese waterhonden – **Ria Formosa**

Tavira

13 Rots vol culturen – **de burchtheuvel van Tavira**

Monte Gordo

Rio Guadiana en het noordoosten

Vila Real de Santo António

Castro Marim

14 Schuilplaats van de tempeliers – **Castro Marim**

Alcoutim

Mértola

15 Uitstapje naar het platteland – **Cachopo**

Reisinformatie

Hoe zegt u?

Register

Fotoverantwoording

Colofon

Herinner je je deze nog?

Het belangrijkste eerst

De Algarve in sneltreinvaart

Dat is moeilijk. Maar als je echt maar een paar dagen hebt: Faro en Tavira zijn de mooiste kuststeden, omgeven door uitgestrekte zandstranden zoals Praia do Barril. Maak ook een uitstapje naar de witte dorpen Querença en Alte in het binnenland en daal daarna weer af naar de zee, naar de woeste rotsformaties in het westen.

Een Berlijner aan zee

Booolaaaa de Berliiiiijj! Met langgerekte klinkers prijst de strandverkoper luid zijn *bolas de berlim* aan – Berliner bollen. Ze horen net zo bij de stranden van de Algarve als de blauwe zee, het goudgele zand en de stralende zon. Een vakantietraktatie die je dag nog plezieriger maakt.

Weten wat de mensen hier bezighoudt

Elke stad heeft haar markthal, soms in Moorse stijl, soms modern. Uiteraard kopen veel bewoners van de Algarve hier hun levensmiddelen. En de dagelijkse roddel krijgen ze er gratis bij. Er wordt gefoeterd en gelachen. Over politiek, over voetbal en natuurlijk ook weleens over de buurvrouw. Aan de gebaren kun je al zien wat er in de Algarve speelt.

De Algarve vanuit de hoogte

Toegegeven, het klinkt niet heel indrukwekkend: een berg van 902 m hoog. Maar de Pico da Fóia rijst rechtstreeks op uit zee en vormt het dak van de Algarve. Bij helder weer reikt je blik tot Afrika, zo staat het tenminste in de toeristische folders. Je hebt in ieder geval altijd zicht op de Atlantische Oceaan.

Blauwe grotten

Hét hoogtepunt aan Europa's mooiste kust. Ze doen surrealistisch aan: de rotsige vingers, bogen, punten en torens die boven de blauw-groene waterspiegel van de Atlantische Oceaan uitsteken. Ponta da Piedade heet dit natuurspektakel bij Lagos, waar schommelende vissersbootjes tussendoor laveren.

Goudkoorts

Goud, goud, goud! Zelfs in dorpskerken zijn de uit hout gesneden altaren weelderig bekleed met dit edelmetaal. Het pronkerigst is de kerk van de heilige Antonius in Lagos; de kostbare versiering bedekt hier de wanden tot aan het plafond. Gevonden werd het goud aan het begin van de 18e eeuw in de toenmalige Portugese kolonie Brazilië.

Sportief op de pedalen

Waarom niet eens naar de Algarve voor de wintertraining? Bergop en bergaf door de stille heuvels van het binnenland. Voor veel cracks uit de Tour de France vormt de *Volta ao Algarve* in februari de opmaat tot het nieuwe wielerseizoen. En voor de niet-professionals is er altijd nog de fietsroute Ecovia do Litoral langs de kust, dus helemaal vlak.

Mijn Portugese thuis

Een oude binnenstad die onder monumentenzorg valt, leuke winkelstraten, charmante terrassen, voortreffelijke restaurants, een bruisend nachtleven. En ijverig klepperende ooievaars op hun nesten. Faro heeft iedereen wel iets te bieden: de 44.000 inwoners gaan er hun eigen gang en negeren het toeristengewoel.

... om tot rust te komen

Plekken om te ontspannen telt de Algarve volop. Een eenzame baai tussen de rotsen, een stille picknickplaats te midden van kurkeiken. Maar één plek steekt er bovenuit: de vogelobservatiehut in de Quinta do Lago. En het geconcentreerde wachten tot zich een glanzende purperkoet laat zien tussen het riet.

Ik vertrok in 1994 naar Portugal, naar Faro. Inmiddels woon ik in Lissabon, maar toch bezoek ik nog geregeld mijn vrienden in het zuiden. Daar fiets ik graag in het heuvelland. En 's avonds kun je me dikwijls vinden in Bar Columbus in de hoofdstad van de Algarve.

Vragen? Ideeën?

Laat het me weten! Mijn adres bij de ANWB:

@ anwbmedia@anwb.nl

Dit is de Algarve

De landing lijkt al een droom. Het is net alsof je vanuit het vliegtuig de paradijselijke stranden kunt aanraken als je de luchthaven van Faro nadert. Kom je aanvliegen vanuit het oosten, dan vlieg je ook nog eens recht over het oude centrum van de hoofdstad van de Algarve. Op naar zonnige vooruitzichten: 3200 zonuren per jaar, een Europees record. Bij de meestal diepblauwe hemel kleuren de meer dan levensgrote witte figuren midden op de eerste rotonde vanaf het vliegveld, die de opstijgende vliegtuigen nakijken, heel goed. Een vrolijke vondst. De Algarvianen zijn blijkbaar een opgewekt en toch melancholiek volkje.

Kleuren en geuren

Blauw is de zee, geel het zand, rood of grijs de rotsen. Tel daarbij op de bonte pracht van bloeiende planten. De Algarve leeft van haar kleuren. En geuren. 'Sneeuw' in de vorm van witte amandelbloesem in de winter, bontgekleurde weidebloemen in de lente. Bedwelmend hangen dan de zoete parfums van sinaasappelbloesem en Franse lavendel en de kruidige geur van tijm in de lucht. Het intense blauwviolet van de jacarandabomen kleurt in mei de pleinen in de steden. Rode hibiscus en roze of witte oleanders overleven zelfs de ergste zomerhitte. En het hele jaar door siert paarse, roze of gele bougainvillea de witte gevels van de huizen.

Vrouwelijk of mannelijk

Wetenschappers zijn het er niet over eens: is Algarve nu mannelijk of vrouwelijk? Volgens woordenboeken kan het allebei. Zeker is in ieder geval dat de naam is afgeleid van het Arabische *Al-Gharb*, dat 'Het Westen' betekent. In de 10e eeuw vormde de Algarve immers het westelijke deel van het kalifaat Córdoba, dat een groot deel van het huidige Spanje en Portugal omvatte.

Rots- of Zand-Algarve

De kuststrook is 150 km lang en bestaat uit zeer gevarieerde stranden. Het westen wordt beheerst door een indrukwekkende, vaak door de wind gegeselde steile rotskust met bizar gevormde rotsen en kleine baaien, geliefd bij surfers en bodyboarders. Bij Faro liggen langgerekte zandeilanden voor de kust, waardoor een uniek lagunelandschap is ontstaan, de Ria Formosa, een natuurreservaat en

vogelparadijs. Meer naar het oosten rollen de Atlantische golven rechtstreeks naar de hier brede zandstranden. De stroming is zwak, het strand goudgeel van kleur en langzaam aflopend in zee. In een woord: gezinsvriendelijk.

Maar ook al klinkt het als een cliché: de Algarve heeft veel meer te bieden dan alleen de zee. 'Authentiek' is een passende omschrijving van het leven in het heuvelachtige binnenland – hét alternatief voor iedereen die meer op zoek is naar rust. In de buurt van historische vestingstadjes als Castro Marim of Alcoutim, de ooit Moorse hoofdstad Silves of in een van de ingetogen witte dorpen in de Serra do Caldeirão.

De zeevaarders brachten exotische boomsoorten mee zoals de jacaranda.

Kunstige schoorstenen ...

Symbool van de Algarve zijn de met kantachtige motieven opengewerkte schoorstenen, die doen denken aan kleine minaretten. De door de christelijke veroveraars onder dwang bekeerde moslims bouwden de torens van hun moskeeën op de daken om zich daar vijf keer per dag naar Mekka te wenden. Stiekem, wel te verstaan. Om ze te camoufleren deden ze dienst als schoorsteen. De huizenbouwers van vandaag proberen met originele motieven hun burens de loef af te steken.

.... en landelijk handwerk

Weg van de kust leeft de traditionele kunstnijverheid voort in de heuvels van de Serra de Monchique, die in het westen steil afloopt naar de Atlantische Oceaan,

en in de Serra do Caldeirão, die doorloopt tot aan de grens met Spanje. Manden worden gevlochten van reusachtige rietstengels, zomerhoeden en tassen van de bladeren van de dwergpalm, matten van espartogras. Dankzij de leemhoudende aarde kunnen pottenbakkers kleurig beschilderde schalen, kruiken, borden en koppen maken. Erg in trek zijn de mooie keramiektegels, de *azulejos*, als decoratie voor huis en tuin. In de kleine bergdorpen kun je zelfs soms nog het geluid van een weefgetouw horen: allemaal van generatie op generatie overgeleverde volkskunst.

En tot slot: de zonsondergang aan het strand

Daar is de droom weer. Je zit boven de golven van de Atlantische Oceaan, in een bar of strandrestaurant. Een vers gegrilde goudbrasem op je bord met daarbij een glas bruisende *vinho verde*. Of misschien wel twee of drie, want zoveel alcohol bevat deze verfrissende Portugese witte wijn niet. Als een dieprode schijf zakt de zon in de blauwe zee. Dat is de Algarve. Of op z'n minst een betoverend deel ervan.

De Algarve in cijfers

44,3

°C was de hoogste temperatuur ooit gemeten in Faro.

46

golfterreinen zijn een belangrijke inkomstenbron voor de regio.

60

kilo vis eet de gemiddelde Portugees per jaar. De gemiddelde Nederlander slechts 3,6 kilo.

88

stranden in de Algarve zijn onderscheiden met de Blauwe Vlag omdat ze zo schoon zijn (in heel Portugal zijn het er 320).

300

kilometer lang is de wandelroute Via Algarviana in het binnenland van de Portugese provincie.

399

vogelsoorten zijn hier inheems of overwinteren hier.

711

jaar na Christus bedachten de Moren de naam Al-Gharb, waarvan Algarve is afgeleid.

902

meter steekt de Pico da Fóia de lucht in en is daarmee de hoogste berg van de Algarve.

1250

schedels bedekken de wanden en het gewelf van de beenderkapel in de Igreja do Carmo in Faro.

4996

km² bedraagt de oppervlakte van de Algarve; dat is te vergelijken met onze provincie Gelderland.

10.000

studenten staan ingeschreven aan de universiteit van de Algarve in Faro; die van Lissabon telt er vijf keer zoveel.

90.000

ton zeezout wordt jaarlijks gewonnen in de Algarve, dat is circa 95% van de Portugese productie.

100.000

slachtoffers eiste vermoedelijk de grote aardbeving van 1755.

430.000

inwoners telt de Algarve – dat is slechts 4% van de Portugese bevolking.

3.300.000

buitenlandse vakantiegangers ontvangt de Algarve ieder jaar, ongeveer 220.000 daarvan zijn Nederlanders.

3200
zonuren per jaar – dat is een Europees record.

Eten en drinken

Onopgesmukt, zo hebben veel Portugezen hun traditionele keuken het liefst. Ofschoon ze ooit de specerijenhandel beheersten, zijn ze zelf nogal terughoudend met kruiden om de eigen smaak van de gerechten beter te doen uitkomen. Uitzonderingen: knoflook en koriander. Een eerlijke keuken dus, zonder tierelantijnen. En juist daarom is iedere maaltijd een feest. Met familie, met vrienden en zelfs tijdens de middagpauze op het werk.

Het juiste restaurant

Om te beginnen zijn er de *tascas*, eenvoudige eethuisjes met vaak verrassend smakelijke eenvoudige kost. Ze zijn niet overdreven elegant ingericht en de menukaart is beperkt. Hoofdgerechten beginnen zo bij € 5, terwijl je in de wat betere restaurants moet rekenen op prijzen vanaf € 9.

Een geniale uitvinding zijn de strandrestaurants direct aan zee. En buiten de toeristische centra vind je volop eethuisjes waar je kunt genieten van de authentieke landelijke keuken.

Eten per gewicht

Nee, niet dat van jezelf. Zeevruchten en vis worden vaak per kilo geprijsd. Dat wijst erop dat de vis versgevangen is en niet gekweekt. Reken op ongeveer 400 gram vis per persoon, 100 gram garnalen is een mooi voorafje.

NU EENS LICHT, DAN WEER VOEDZAAM EN ALTIJD LEKKER

Vis vers uit de Atlantische Oceaan

Daar is de Algarve beroemd om, bij voorkeur gegrild op houtskool, met erbij een gemengde salade of wat groente en gekookte aardappels. En op smaak gebracht met Portugese olijfolie, knoflook en verse koriander. En dan is er

nog de stokvis (*bacalhau*), gedroogde kabeljauw. Er bestaan blijkbaar 365 verschillende recepten voor – een voor elke dag van het jaar.

Zeevruchten van de kust

Mosselen en garnalen – gestoofd, van de grill of in een stoofpot met witte bonen, rijst of zelfs pasta. Wie culinair een beetje avontuurlijk is aangelegd, kan eendenmosselen (*perceves*) proberen. Het gaat niet om echte schelpdieren, maar om kreeftachtigen die wat op kleine olifantspootjes lijken. Het rozerode vlees wordt er uitgedraaid.

Vlees uit het binnenland

Een culinaire ontdekking zijn de traditionele vleesgerechten met lam, geit, konijn en patrijs. Ook de kippetjes in de grillzaken (*churrasqueira*) zijn niet te versmaden. Exotische invloeden zijn merkbaar bij de *frango com piri-piri*: het gemarineerde kippenvlees wordt flink scherp gekruid.

Heerlijkheden uit de Algarviaanse römertopf

Heerlijke stoofpotten bereiden de bewoners van de Algarve in hun *cataplana*. Zo heet de plaatselijke variant van de römertopf, een metalen pan met een scharnierend deksel. Dichtgeklapt werkt het geheel als een smoorpan. In de *cataplana* worden aardappels en groenten samen met vis, schaal- of schelpdieren of vlees langzaam gegaard – heerlijk.

Meia dose en menu turístico

Sommige restaurants bieden voor de kleine honger halve porties aan (*meia dose*). Vaak staat er ook een toeristenmenu (*ementa turística*) op de kaart, dat echter vaak nauwelijks goedkoper is en maar zelden aan hoge gastronomische eisen voldoet.

Nonnenbuikjes en molotovpudding

Suiker, eieren, amandelen en kaneel zijn de basisingrediënten voor marsepeingebakjes en -taarten, die ware caloriebommen zijn. Dat geldt ook voor de vele zoetigheden op basis van eieren – fantastische lekkernijen als 'nonnenbuikjes' (*barrigas de freira*), 'engelenwangetjes' (*papos de anjos*) of 'hemels spek' (*toucinho do céu*). Of misschien toch liever *pudim molotov*?

Alcoholische dranken

Portugese wijnen zijn over het algemeen van goede kwaliteit. Een bekende wijn is de jonge, mousserende *vinho verde* (8-12% alcohol). De afgelopen jaren hebben de wijnen uit de Algarve aan kwaliteit gewonnen. Er is zelfs een regionale wijnroute ontwikkeld (www.rotadosvinhosdoalgarve.pt), die langs een aantal wijnproducenten voert. Bij zeevruchten smaakt ook een koud biertje lekker. De meest gedronken merken zijn Sagres – dat overigens niets van doen

heeft met de gelijknamige plaats in het uiterste westen van de Algarve – en Super Bock.

De boomaardbei groeit in bergachtige streken aan de struikachtige aardbeiboom (*Arbutus unedo*), een plant uit de heidefamilie. De orangerode, wat zurige vruchten, die qua uiterlijk meer doen denken aan lychees dan aan aardbeien, heten in het Portugees *medronho* en worden gedistilleerd tot een krachtige brandewijn. 'Een Medronho in de ochtend doodt de worm in de maag', zo luidt een gezegde in de Algarve. Misschien doet hij dat 's avonds ook wel.

AMÊIJOAS À BULHÃO PATO

Geen strandtent zonder dit kostelijke voorgerecht dat je heel gemakkelijk ook zelf kunt klaarmaken.

Ingrediënten voor twee personen:

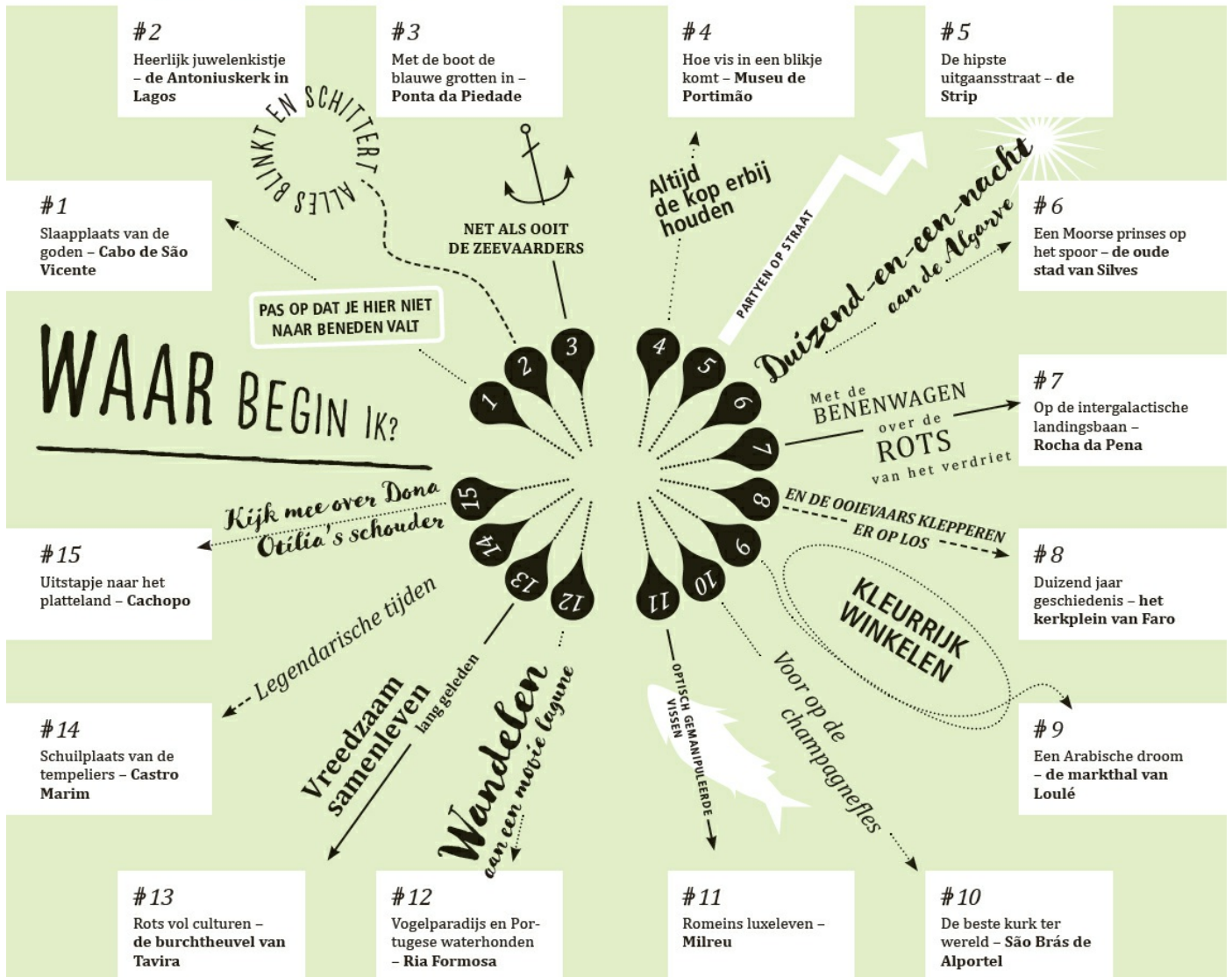
- 1 kilo venusschelpen
- 2 tenen knoflook
- 1 bos koriander
- 1 scheut witte wijn
- eventueel een halve citroen
- olijfolie

zout en peper

Bereiding

Fruit de tenen knoflook in olijfolie en voeg vervolgens de grof gehakte koriander en de venusschelpen toe. Breng op smaak met zout en peper en verhit de pan op een middelhoog vuur onder geregeld omschudden tot de schelpen open staan. Voeg nu nog een scheut witte wijn toe en laat die even inkoken – en klaar. Met een beetje citroensap smaakt het nog beter.

Het kompas van de Algarve

Rots-Algarve

Een natuurwonder, deze indrukwekkende steile kust met smalle baaien. De sterke zeestroming heeft in de loop van de tijd bizarre rotsformaties doen ontstaan. Als een reeks stenen vingers rijst de Ponta da Piedade bij Lagos op uit zee. Lagos is trouwens een van de mooiste stadjes, van waaruit in de 15e eeuw de zeevaarders vertrokken. Langgereaktere stranden strekken zich van hier uit in oostelijke richting. Helaas werpt menige hotelkolos een donkere schaduw over historische stadjes als Albufeira. Maar wie actie wil is hier aan het goede adres.

Sagres A 6

Als het weinig spectaculaire, nauwelijks tweeduizend inwoners tellende Sagres niet op het uiterste zuidwestpuntje van Europa had gelegen (zie ook), zou er in het dorp geen toeristenbus te bekennen zijn. Maar het is er gewoon druk. Het was Hendrik de Zeevaarder persoonlijk die hier in 1443 de eerste steen legde. Zo ontstond op deze afgelegen plek Vila do Infante, het latere Sagres, waar Hendrik op 13 november 1460 stierf.

Op de stenen commandobrug

De grootmeester van de Orde van Christus en gouverneur van de Algarve liet op een in zee stekende rots aan de zuidrand van de stad het uitgestrekte **Fortaleza de Sagres** bouwen. Lang dachten historici dat hier zijn legendarische zeevaartschool gevestigd was, maar recent onderzoek lijkt dat te ontcrachten. Zeker is wel dat Hendrik belangrijke geleerden bij zich riep om schepen, navigatie-instrumenten, astronomische berekeningen en zeekaarten te verbeteren.

Een windroos of misschien toch niet?

Het fort werd in 1587 door de Engelse kaper Sir Francis Drake (1540-1596) verwoest, waarna de Portugezen het weer opbouwden. Functie en ouderdom van de stervormige rangschikking van stenen, die bij opgravingen in 1919 werd ontdekt en toen als windroos werd aangeduid, zijn nog steeds een raadsel. De ster heeft 42 punten, terwijl een windroos er gewoonlijk 32 heeft. In de jaren 50 van de 20e eeuw werd het fort gerestaureerd om het in zijn oorspronkelijke, 15e-eeuwse staat terug te brengen. Veertig jaar later kwam er een **museum** in, waarin een permanente expositie is ondergebracht over de Portugese ontdekkingsreizen. (dag. 9.30-17.30, mei-sept. tot 20 uur, € 3, voor gezinnen, studenten en 65-plussers € 1,50).

Ze zijn door de sterke golfslag en de krachtige winden minder geschikt om te zwemmen en meer om te surfen of om weg te dromen. Want de stranden aan de westkust, hier bij Carrapateira, worden niet overlopen.

🏠 Chic en toch betaalbaar

Mareta View

Dit gemoderniseerde hotel met zeventien kamers in het centrum is in vriendelijke lichte kleuren gehouden.

Beco Dom Henrique, tel. 282 62 00 00, www.maretaview.com, vanaf € 51, toeslag voor zeezicht

🍷 Tantes konijn

Vila Velha

De Nederlandse Lia en haar team toveren uitstekende gerechten op tafel; een aanrader is bijvoorbeeld 'Tante Gabriele's konijn' (*Coelho à tia Gabriela*). Ook vegetarisch.

Rua Padrão António Faustino, tel. 282 62 47 88, vanaf € 14, ma.-za. 18.30-23 uur

🍷 Vis, vis, vis

A Tasca

De muren zijn versierd met stenen en schelpen, op de tafel komen schaal- en schelpdieren en verse vis. Mooi terras dat uitkijkt op de haven.

Porto da Baleeira, tel. 282 62 41 77, do.-di. 12-15, 19-23 uur, vanaf € 12

🏃 Sport en activiteiten

Memmo Bikes verhuurt fietsen en mountainbikes (Memmo Baleeira Hotel, Sítio da Baleeira, tel. 282 62 42 12, www.memmohotels.com).

Sagres Natura verhuurt surfplanken en geeft surflessen (Rua Mestre António Galhardo, tel. 282 62 40 72, www.sagres-surfcamp.com). Belangrijkste locatie: Praia do Martinhal in het oosten. Duikcursussen worden aangeboden door **Divers Cape**; op het programma staan bovendien diverse excursies en cursussen onderwaterfotografie (Porto da Baleeira, tel. 965 55 90 73, www.diverscape.com).

📍 Info

Turismo: Rua Comandante Matoso, tel. 282 62 48 73, di.-za. 9.30-12.30, 14-17.30, in het hoogseizoen 10.30-12, 14-18.30 uur.

Bus: geregeld naar Lagos, in de zomer doordeweeks twee keer per dag naar Cabo São Vicente (zie ook).

CREATIEF-EXCENTRIEK OF LIEVER AUTHENTIEK?

In het plattelandsstadje **Vila do Bispo** (📍 A 5) zitten twee eethuisjes die nauwelijks meer van elkaar zouden kunnen verschillen. Aparte *cataplanas* serveert **Eira do Mel**, aan de weg naar de Praia Castelejo, in een poging de Algarviaanse keuken opnieuw te interpreteren. Zo wordt inktvis gecombineerd met zoete aardappels (tel. 282 63 90 16, zo. gesl., vanaf € 16). **Café Correia** is daarentegen eenvoudig en staat vooral bekend om zijn schaal- en schelpdieren en zijn visgerechten (Rua 1º Maio. 4, tel. 282 63 91 27, za. gesl., circa € 12).

IN DE OMGEVING

Verborgene baaien

Sprookjesachtig zijn ze – echt waar. Dankzij de hoge golven is het hier geweldig surfen; zwemmen is daarentegen vaak gevaarlijk. Smalle zijweggetjes voeren vanaf de N 268 naar de stranden. Achter **Carrapateira** (📍 A 4) ligt een groot zandstrand, **Praia da Bordeira**. Over de rotsen kun je naar de zuidelijke **Praia do Amado** wandelen, iets voor romantici. De wandeling begint bij restaurant **O Sítio do Rio**: volg de weg omhoog tot je bij een smal weggetje komt dat boven zee langs loopt. En o ja, de gegrilde vis en salades van deze rustieke zaak zijn geliefd. En terecht (tel. 282 97 31 19, dag., vanaf € 10). Een overweldigend

kustpanorama ontvouwt zich 156 m boven de zeespiegel bij de **Torre de Aspa** (A 5) 5 km ten westen van **Vila do Bispo** (zie het kader hierboven).

Bidden als Hendrik de Zeevaarder

Die bad namelijk in de **Ermida de Nossa Senhora da Guadalupe** (A 5) aan de EN 125 bij Raposeira voor de goede afloop van zijn ondernemingen. Het kerkje werd in de 14e eeuw gebouwd en in de 15e eeuw, mogelijk op aanwijzingen van Hendrik zelf, verbouwd. Op het tongewelf boven het altaar en in de kapitelen die het dragen is de legende van de Madonna van Guadalupe uitgebeeld. (di.-zo. 9-13, 14-17, in de zomer 10.30-12, 14-18.30 uur, € 2, studenten en 65-plussers € 1). Aangrenzend is een aan Hendrik gewijd **museum**.

1

Slaapplaats van de goden – Cabo de São Vicente

Bijna loodrecht rijzen de kliffen op uit de Atlantische Oceaan, gegeseld door de kolkende golven. Als een reusachtige scheepsboeg steekt het 60 m hoge rotsplateau de zee in. Geen wonder dat de mensen in de oudheid dachten dat hier het einde van de bewoonde wereld lag, waar de goden zich na gedane arbeid te ruste legden.

De Romeinen noemden het machtige rotsplateau van de **Cabo de São Vicente** *promontorium sacrum*, 'heilig voorgebergte'. Sterfelijke wezens mochten hier alleen bij daglicht komen zodat ze 's nachts de slaap van de goden niet konden verstoren. Tot in de middeleeuwen was de kaap het einde van de bekende wereld en een plek waar talrijke legenden mee verbonden waren. Als 's avonds de toeristenbussen zijn vertrokken en de zon in de Atlantische Oceaan zakt, kun je ook nu nog wegdromen aan het einde van de wereld.

De volgende halte aan het langeafstandpad Via Algarviana zou Amerika zijn. Maar zo ver reikt niet eens de lichtbundel van de vuurtoren.

Mozarabische pelgrimsweg

De kaap is genoemd naar de vroegchristelijke martelaar Vincentius van Zaragoza. Zijn lichaam werd na de Moorse verovering van Spanje in de 8e eeuw hier in veiligheid gebracht. Althans, zo beweert men hier. Volgens de legende bewaakten twee raven het kerkje met het stoffelijk overschot van de heilige. In de tijd van de Arabische heerschappij ontstond er een belangrijke pelgrimsroute

dwars over het Iberisch Schiereiland naar deze plek, waar tot in de 12e eeuw zowel christenen als moslims op pelgrimage gingen. Waarschijnlijk heeft hier dus ook een moskee gestaan.

Europa's krachtigste vuurtoren

Als bescherming tegen aanvallen van Arabische piraten werd in de 16e eeuw op de kaap een fort gebouwd. In 1846 kwam daar een op petroleum werkende **vuurtoren** bij. Tegenwoordig is het licht elektrisch en afkomstig van een enorme lamp van 3000 watt, waarbij het licht gebundeld wordt met een 3,5 m hoge fresnellens. De stralen van de vuurtoren zijn op 90 km nog te zien en maken zo het drukke scheepvaartverkeer tussen Atlantische Oceaan en Middellandse Zee veiliger.

Hendriks woonstee

Vanaf de weg vanuit Sagres is al van verre het witgekalkte fort zichtbaar, gelegen op een schiereiland dat als een vinger in de oceaan steekt. Die vinger wijst in de richting waarin Hendrik de Zeevaarder (1394-1460) zijn mannen stuurde. Zelf voelde hij geen aandrang om onbekende zeeën te gaan verkennen. Alleen in 1415 zou de toen 21-jarige Infante Henrique voor de eerste en laatste keer aan boord van een schip zijn gegaan om het Noord-Afrikaanse Ceuta te veroveren. Toch was dat genoeg om hem de bijnaam 'De Zeevaarder' te bezorgen. Hij heeft vermoedelijk zelf in het **Forte de Beliche** ² (ook Fortaleza de Belixe genoemd), dicht bij de kaap, gewoond; het is vanwege instortingsgevaar inmiddels gesloten.

Voor de kust loopt de zeebodem meteen steil af, 20 km uit de kust zit je in zuidwestelijke richting al op een diepte van 1000 m en na 65 km op een diepte van 4000 m. Gegeseld door de krachtige Atlantische winden groeien op de karige grond enkel lage struiken, mossen en hier en daar wat bloemen. Op de rotsen wachten vissers geduldig tot ze beet hebben.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

De **kaap** 1 ligt ongeveer 6 km ten westen van Sagres aan het einde van de N 268 en is ook goed per fiets bereikbaar. Gedurende het zomerhalfjaar rijdt er twee keer per dag een bus (www.eva-bus.com).

Vuurtoren: alleen wo. 14-17 uur, toegang gratis; **vuurtorenmuseum:** dag. 10-18, in de winter tot 17 uur, € 1,50, www.faros.pt/en.

ETEN EN DRINKEN

De **laatste Bratwurst voor Amerika** 1 is verkrijgbaar bij de gelijknamige snackwagen bij de kaap. Met erbij tegen een kleine vergoeding een certificaat als bewijs. Origineel en smakelijk (www.letztebratwurst.com, mrt.-okt. dag. 10.30-17.30 uur).

ZONNEBADEN EN CHILLEN

Aan de voet van de kaap ligt een van de mooiste baaien. De kleine **Praia de Beliche** 1 is over in de rotsen uitgehouwen treden bereikbaar. Zwemmen wordt echter vanwege gevaarlijke stromingen dringend afgeraden.

Uitneembare kaart: A 6

Alternatieve scene

Het badplaatsje **Burgau** (B 5), ongeveer 15 km ten westen van Lagos, kent nog relatief weinig ontwikkeling, terwijl de verborgen baaien met stranden in de omgeving prachtig zijn. Het is niet verwonderlijk dat zich hier een alternatief toerisme heeft ontwikkeld.

Wie op zoek is naar aanspraak en een overnachtingsadres: de grote oude **Villa Casa Grande** aan de oostelijke dorpsrand (Estrada Municipal 537, tel. 282 69 74 16, www.casagrandeportugal.com, vanaf € 40, ook suites voor vier personen) wordt beheerd door heerlijk excentrieke Britten en is origineel ingericht. Met uitzicht op zee kun je bij **A Barraca** genieten van vis, schaal- en schelpdieren (stadsstrand, tel. 965 55 90 73, wo.-ma. 12-23 uur, vanaf € 10). En zwemmen en zonnebaden kan ofwel aan de **Praia Cabanas Velhas** met grove kiezels of

aan de zanderige **Boca do Rio** tussen steile kliffen.

Lagos 🏰 C 5,

plattegrond blz. 24

De 'witte stad aan de blauwe zee' is met 25.000 inwoners de heimelijke hoofdstad van de Algarve. In de oudheid groeide de nederzetting onder achtereenvolgens Feniciërs, Grieken en Carthagers uit tot een belangrijke handelspost, terwijl de Romeinen er de bloeiende stad Lacobriga van maakten. Onder de Moren werd Lagos een onneembare vesting. Hendrik de Zeevaarder rustte er zijn schepen naar Afrika uit, waarmee het tijdperk van de Portugese ontdekkingsreizen begon.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

Heroïek en wreedheid ontdekken

Op de met fonteinen opgevulde **Praça do Infante** 1 ontmoet je de beroemde zeevaarder. Met een sextant in de hand kijkt Hendrik uit over de zee. Na zijn dood in 1460 werd hij bijgezet in de **Igreja Santa Maria** 2 (dag. 9-12, 15-18 uur, toegang gratis), ook aan het plein, maar later werd zijn lichaam overgebracht naar het nationale heiligdom Batalha in Midden-Portugal. Wat verder in de richting van de oude vestingmuren staat een monument ter ere van Gil Eanes, die in 1434 als eerste Kaap Bojador, aan de noordwestkust van Afrika, rondde. Tot zover de glorie. Want onder de bogen aan de noordwestkant van het plein speelden zich minder verheffende taferelen af. Vanaf 1444 werden hier op Europa's eerste **slavenmarkt** 3, waar nu het museum Núcleo Museológico Rota da Escravatura zit, uit Afrika aangevoerde slaven verkocht. Tien paarden was een gezonde jongeman aanvankelijk waard. Later, toen de slaven een 'massaproduct' waren geworden, was die verhouding bijna omgekeerd (ma.-za. 10-12.30, 14-17.30 uur, € 3, studenten, onder de 18 en boven de 65 € 1,50, jonger dan 12 jaar gratis).

Een boeiend kunstproject! De plaatselijke kunstenaarsvereniging nodigt internationale sterren uit de urban-artscene uit, die in samenwerking met lokale kunstenaars projecten ter verfraaiing van de stad bedenken. De fantasievolle resultaten zijn te bewonderen op muren en in gebouwen in heel Lagos. En als lekkermakertje op www.artistasunidosemresidencia.blogspot.pt.

De benedenverdieping van Lagos' markthal is gereserveerd voor vis. En voor gesprekken over van alles en nog wat.

Wandelen naar de Praça Gil Eanes

In het autovrije centrum is het lekker flaneren en een terrasje pikken. Voor het toeristenbureau aan de **Praça Gil Eanes** ⁴ herinnert een curieus standbeeld aan Dom Sebastião, een karikatuur van een sowieso niet zo heldhaftige ridder. Eerder een trieste figuur, zowel als monument als in het echte leven. De jonge koning riep in 1578 op tot een kruistocht tegen de 'heidene' in Afrika. Omdat zijn stoffelijk overschot na de verloren slag onvindbaar was, geloofden veel Portugezen nog eeuwenlang in zijn terugkeer. In de **Igreja São Sebastião** ⁵ (Rua Conselheiro Joaquim Machado, onregelmatige openingstijden, toegang gratis) staat nog het houten kruis waarmee de onfortuinlijke monarch ten strijde trok.

Onbeteugelde verzamelwoede

Rond de belangrijkste bezienswaardigheid van de stad, de **Igreja de Santo António** ⁶ (zie ook) liggen de expositieruimten van het **Museu Dr. José Formosinho**. Er valt haast niets te bedenken dat niet verzameld werd: wapens uit

de vroegste geschiedenis, Romeinse mozaïeken, mineralen en fossielen, Afrikaanse maskers, schilderijen met streeктаferelen, miniaturen van vissersboten met hun verschillende netten, munten uit de hele wereld en de rijk met goud en zijdedraad afgezette kazuifels van ijdele pastoors.

Spannend is de volkenkundige afdeling van dit stadsmuseum. Zo wordt aan de hand van een model getoond hoe de door ossen of muildieren aangedreven waterpomp werkte die de Arabieren in de 12e eeuw in de Algarve introduceerden. In het binnenland kun je in de velden hier en daar nog een verroest exemplaar zien staan. Verder kun je in het museum ook een traditionele maïsmolen, de karakteristiek versierde schoorstenen van de Algarve (zie ook), knipsels van kurk en kantwerk bewonderen. En als slotstuk is er onder glas een met veel liefde gemaakte miniatuur van een boerderij uit de Algarve, inclusief varkensstal, kippenhok, moestuin, boomgaard, broodoven en waterput. Openingstijden zie ook, toegang bij een bezoek aan de kerk inbegrepen.

2

Heerlijk juwelenkistje – de Antoniuskerk in Lagos

Goud, goud, goud. En verder blauw-witte tegels en schilderijen die de wonderen van Antonius laten zien – de Santo António is een juweeltje! Zelfs halfnaakte vrouwen ontbreken niet, al zijn ze uiteraard kuis afgebeeld. Is dit het hemelrijk? Dan zijn daar helaas alleen staanplaatsen!

Maar daarover later meer. Want van buiten oogt de **Igreja de Santo António** met haar witgekalkte façade heel bescheiden en staat ze een beetje verstopt in de smalle steegjes van de oude stad. Enkel de versieringen die tussen de twee torens de gevel bekronen verwijzen naar de vroeg-18e-eeuwse barok.

Barokke pracht

Het contrast tussen buiten en binnen had niet groter kunnen zijn. Volledig onvoorbereid stap je een met goud overladen wonder binnen, dat door dit verrassende contrast extra indrukwekkend is. Het eenbeukige kerkinterieur is vrijwel volledig bedekt met verguld houtsnijwerk. Tegen het plafond probeert een kleurige trompe-l'oeil-schildering het oog verder te leiden naar hogere verdiepingen die er helemaal niet zijn. In het midden zweeft een reusachtig Portugees wapenschild: onder dat teken dienden de Portugese soldaten te zegevieren! Vanaf het gouden altaar kijkt de heilige Antonius met het Christuskind op zijn arm vriendelijk omlaag. Zijn kledij is met een officierssjerp en een commandostaf aan de militaire kerkgangers aangepast. Kerkbanken ontbreken in deze regimentskapel, want de soldaten werden verondersteld ook tijdens de mis stram in de houding te staan!

De heilige Antonius werd door de Duitse dichter Wilhelm Busch (1832-1908) op humoristische wijze beschreven. Deze satire, waarin de kerk bekritiseerd werd, veroorzaakte in 1870 veel ophef, werd verboden en maakte Busch op slag beroemd.

Braziliaanse goudregen

De overdaad aan goud werd aangevoerd uit de kolonie Brazilië. Daar werd aan het begin van de 18e eeuw jaarlijks 25 ton van het edelmetaal gewonnen en naar het moederland verscheept. Geheel in de absolutistische tijdgeest dienden macht en rijkdom geëtaleerd te worden om uitdrukking te geven aan de opvattingen van de katholieke contrareformatie. Pracht en praal zorgden voor een hemelse show, die alle zintuigen van de gelovigen moest overdonderen. Elke twijfel aan de macht van de kerk diende te worden weggenomen, terwijl de mensen een glimp van het hemelse paradijs voorgeschoteld kregen. Goud heeft daarbij ook nog eens het voordeel dat het niet roest of verkleurt, terwijl het evenmin een geur of smaak heeft. Het weerstaat de tand des tijds en symboliseert zo de eeuwigheid van het paradijs.

Gouden pracht – uniek, maar toch in veel Portugese kerken te vinden.

Engelen en fabelwezens

Vrouwen met blote borsten dragen het gewicht van deze vergulde pracht. Overal dartelen engeltjes met merkwaardig volwassen gezichten en soms zelfs een wapenuitrusting aan. Tussendoor zijn alledaagse tafereeltjes te zien, zoals het slachten van een varken, vissers aan het werk, een aangelijnde hond en een vrouw met een waterkruik op haar hoofd. Op andere plekken gaat het er oorlogszuchtiger aan toe: een moslim wordt aan een dolk geregen en een draak krijgt ervan langs. Onder de galerijen bij het hoofdportaal beelden drie vrouwenfiguren de christelijke deugden geloof, hoop en liefde uit. Op acht schilderijen zijn de wonderen van Antonius levensgroot vereeuwigd, waaronder het prediken voor de vissen en het genezen van een afgehakte voet.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Igreja de Santo António 6: Rua General Alberto da Silveira, di.-zo. 10-12.30, 14-17.30 uur, € 3, 13- tot 26-jarigen en 65-plussers € 1,50, jonger dan 12 jaar gratis, het ticket geldt ook voor het aangrenzende Museu Dr. José Formosinho.

Uitneembare kaart: C 5 | plattegrond: blz. 24

LAGOS

Bezienswaardig

- 1 Praça do Infante
- 2 Igreja Santa Maria
- 3 Slavenmarkt
- 5 Praça Gil Eanes
- 5 Igreja São Sebastião
- 6 Igreja de Santo António/Museu Dr. José Formosinho

Overnachten

- 1 Casa da Moura
- 2 Casa à Beira Sol

Eten en drinken

- 1 Escondidinho
- 2 Adega da Marinha
- 3 Pastelaria Taquelim Gonçalves

Winkelen

- 1 Markthal

Uitgaan

- 1 Joe's Garage
- 1 Stevie Ray's
- 1 Amuras

Sport en activiteiten

- 1 Lagos Surf Center

ETEN, SHOPPEN, SLAPEN

Overnachten

Neo-Moorse touch

Casa da Moura

Tien degelijk ingerichte, in gedempte kleuren uitgevoerde kamers en appartementen, met bovendien een klein terras met zwembad.

Rua Cardeal Neto 10, tel. 967 17 75 90, www.facebook.com/casadamoura, € 45-135

Overnachten bij de grotten

Casa à Beira Sol 🏠

Twee kilometer ten westen van de Ponta da Piedade (zie ook) raak je allereerst onder de indruk van de betoverende tuin van dit charmehotel. Dertien kamers en appartementen met eigen terras, sommige met zeezicht.

Costa d'Oiro 1, tel. 282 76 13 24, www.umacasaabeirasol.com, € 65-165

Eten en drinken

Je neus achterna

Escondidinho ①

Eenvoudig zaakje met tafeltjes buiten, helaas moeilijk te vinden – je kunt het best op de geur van gegrilde vis afgaan.

Beco do Cemitério 2 A, tel. 282 76 03 86, ma.-za. 12-14.30, 19-23 uur, vanaf € 7,50

Wat een drukte

Adega da Marinha ②

Verse vis, maar ook vlees van de grill. In de grote eetzaal is het altijd druk!

Av. dos Descobrimentos 35, tel. 282 76 42 84, vanaf € 6,50

Zoete traditie ③

Pastelaria Taquelim Gonçalves

Al lang bestaande banketbakkerij met *doce fino* (marsepein) en *morgados* (een mengsel van ei, suiker en amandelen), met terras.

Rua Portas de Portugal 27-31, dag. 8.15-20, in aug. 9.15-24 uur

---

Winkelen

Ontelbare boetieks en souvenirwinkels rijgen zich aaneen in het voetgangersgebied rond de **Praça de Camões**; de wat chiquere winkels vind je bij de **jachthaven**.

Rare combinatie

Markthal 🏪

Beneden verse etenswaren, boven een wetenschapsmuseum!

Av. dos Descobrimentos, ma.-za. 7-14 uur

Uitgaan

Populaire zaken in het oude centrum zijn **Joe's Garage** met rockmuziek (Rua 1 de Maio 78, dag. vanaf 20 uur) en **Stevie Ray's** met jazz en blues (Rua Nossa Senhora da Graça 9, di.-za. vanaf 21 uur, in de winter alleen vr.-za.). Aan de jachthaven ontmoeten jazzliefhebbers elkaar bij **Amuras** (Centro de Apoio Náutico 3, dag. 21-2 uur, in de winter beperktere openingstijden).

Sport en activiteiten

Fietsen & surfen

Lagos Surf Center

Van hieruit wordt dagelijks een surfsafari op zee georganiseerd; ook verhuur van uitrusting en fietsen en excursies.

Rua Silva Lopes 31, tel. 282 76 47 34, www.lagossurfcenter.com

Boottochten

Vissers- en **zeilboten** liggen in de haven en aan de Av. dos Descobrimentos klaar voor georganiseerde excursies (zie ook).

INFO

Turismo: Praça Gil Eanes (in het oude gemeentehuis), tel. 282 76 30 31, ma.-za. 9.30-17.30 uur, in het hoogseizoen soms ook op zo.